

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на европейска единна точка за достъп, осигуряваща централизиран достъп до публично достъпна информация от значение за финансовите услуги, капиталовите пазари и устойчивото развитие

[COM(2021) 723 final — 2021/0378 (COD)]

и относно Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на някои директиви във връзка със създаването и функционирането на европейската единна точка за достъп

[COM(2021) 724 final — 2021/0379 (COD)]

и относно Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на някои регламенти във връзка със създаването и функционирането на европейската единна точка за достъп

[COM(2021) 725 final — 2021/0380 (COD)]

(2022/C 290/10)

Докладчик: **Florian MARIN**

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 9.2.2022 г. (COM(2021) 724 final и COM(2021) 725 final), 15.2.2022 г. (COM(2021) 723 final) Европейски парламент, 14.2.2022 г.
Правно основание	Членове 50, 114 и 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	3.3.2022 г.
Приемане на пленарна сесия	23.3.2022 г.
Пленарна сесия №	568
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	215/1/2

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК подкрепя европейската единна точка за достъп (ЕЕТД), която е инструмент, допринасящ за по-устойчива, цифрова и приобщаваща икономика, за укрепване на цифровия суверенитет и за по-добра интеграция на капиталовите пазари.

1.2. ЕИСК счита, че би трябвало да се прояви повече амбиция относно ЕЕТД и вместо да бъде само информационен инструмент за събиране на необработена информация с единна точка за достъп да се създаде по-голяма добавена стойност чрез обработване на информацията. Обобщаването и трансформирането на данни и на секторни и териториални доклади и анализи следва да се извършва чрез ЕЕТД.

1.3. ЕИСК предлага ЕЕТД да бъде оформена като гъвкав инструмент и да има възможност да се добавят нови категории данни и да се осъществява комуникация с националните регистри или Евростат, като се вземат предвид различните видове технологии. ЕЕТД следва да осигури ясно полезно взаимодействие между целите за устойчиво развитие (ЦУР) и показателите на Зеления пакт.

1.4. ЕИСК смята, че следва да се обмисли създаването на консултативен съвет, който да включва гражданското общество и социалните партньори въз основа на прозрачен процес на подбор, и който да взема решенията относно бъдещето на ЕЕТД и стратегическите промени.

1.5. Важно е да се намалят „белите зони“, за да се гарантира недискриминационен достъп до ЕЕТД. Освен това ЕЕТД следва да осигурява функции, които да позволяват на хора с увреждания да се възползват от подходяща достъпност без дискриминация.

1.6. ЕИСК смята, че е много важно ЕЕТД да гарантира стандартни процедури, прозрачност, интегритет на данните и надеждност на източника на информация, лесно за ползване автоматично валидиране на данните и подходящ контрол за защита на данните на органа за събиране на данни. В близко бъдеще ще бъде важно да се извършва подходящ и целесъобразен надзор на доставчиците на финансови данни и данни от екологичен, социален и управленски характер.

1.7. Следва да се обърне внимание на субсидирането на разходите за събиране, генериране и управление на данни за МСП, на освобождаването на МСП от всякакви такси, независимо от количеството на предоставените данни, както и на осигуряването на подходящи условия на труд за работниците, които отговарят за предоставянето и управлението на данните.

1.8. ЕЕТД следва да гарантира ясно разграничение между финансовите и нефинансовите данни и да им придава еднакво значение, както и да предлага възможност, на доброволен принцип, за публикуване на социални данни относно дейността на всяко дружество, неговото ръководство и неговите служители въз основа на конкретни критерии.

1.9. ЕИСК смята, че е необходима специална служба за помощ, която да подпомага предоставянето на информацията в правилния формат и да гарантира, че тя е технически използвана, изисква се също и обучение по финансова и цифрова грамотност. В ЕЕТД може да бъде включен минимален набор от икономически ключови показатели за ефективност (КПЕ), определени на равнището на ЕС, с обща методология, за да се гарантира по-добра и по-широка употреба.

2. Контекст

2.1. Европейската комисия стартира единна точка за достъп, която ще предостави централизиран електронен достъп до съответна информация за капиталовите пазари и финансовите услуги (включително информация, свързана с устойчивостта), която трябва да бъде оповестявана публично съгласно законодателството на ЕС, но също и до други видове информация от значение за капиталовите пазари и финансовите услуги, която дружествата решат да публикуват доброволно. ЕЕТД е част от плана за действие за съюза на капиталовите пазари (СКП) ⁽¹⁾.

2.2. Информацията ще се събира чрез различни органи за събиране на данни, които имат отговорност, наред с другото, да извършват автоматизирани проверки и да предоставят техническа помощ на субектите, които са представили информацията. Комисията обяви намерението си да предостави повече данни, които да се използват в икономиката и обществото, включително разгръщането на европейски пространства на данни. Целта ѝ е да предостави за повторна употреба повече висококачествени данни от общественния сектор, включително корпоративни данни, като до тези набори от данни се предостави по-лесен и безплатен достъп ⁽²⁾. Поради това законодателната инициатива на Комисията относно ЕЕТД е навременна и изключително важна.

2.3. ЕЕТД ще гарантира недискриминационен и безплатен достъп до информация с възможността да се въвеждат такси за конкретни услуги напр. в случаите, когато се публикува голямо количество данни. Автоматизираната проверка, с която се установява, че представената информация от органите за събиране на данни отговаря на изискванията, ще се извършва въз основа на техническа рамка, определена и одобрена от Комисията. ЕЕТД ще бъде достъпна през най-малко 95 % от времето всеки месец.

2.4. В ЕЕТД няма да се съхранява информация, свързана с лични данни, с някои изключения, и тя ще бъде наблюдавана, като се вземат предвид показатели като:

- броя на посетителите и търсенията;
- процента на търсенията, които водят до разглеждане или изтегляне;
- броя и процента на машинночетимата информация, достъпна в ЕЕТД;
- броя и процента на машинночетимите разглеждания и изтегляния;
- дела на уведомленията съгласно автоматизираните проверки.

⁽¹⁾ Действие 1, Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Съюз на капиталовите пазари за хората и предприятиите — нов план за действие, 24.9.2020 г., COM(2020) 590 final.

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно отворените данни и повторното използване на информацията от общественния сектор (ОВ L 172, 26.6.2019 г., стр. 56).

2.5. ЕЕТД ще предоставя функции като лесен за ползване интерфейс на всички езици на ЕС, функция за търсене, услуга за изтегляне, иновативен подход за осигуряване на преводчески услуги и услуга за уведомяване, за да информира потребителите за всяка нова налична информация. ЕЕТД ще се оценява въз основа на достъпността, качеството, използваемостта на информацията, както и удовлетворението на крайния потребител и способността му да постигне целите си. За да бъде приложена ЕЕТД, в момента се променят няколко директиви и регламенти.

3. Общи бележки

3.1. ЕИСК подкрепя инициативата на Комисията за създаване на ЕЕТД. Подготвянето на икономиката за цифровото бъдеще, укрепването на цифровия суверенитет, увеличаването на скоростта на информационния поток и определянето на общи стандарти с акцент върху данните, технологиите и инфраструктурата са основни приоритети за ЕС. ЕЕТД насърчава основаните на данни финанси и значително подобрява достъпа на дружествата, предприятията и финансовите институции до данни и информация за субектите. ЕЕТД ще допринесе за създаване на по-устойчива, цифрова и приобщаваща икономика, както и за по-добра интеграция на капиталовите пазари. В своето становище „Съюз на капиталовите пазари за хората и предприятията — нов план за действие“ ЕИСК посочва, че единната европейска точка за достъп е приоритет, за да се подобри ефективността на съюза на капиталовите пазари ⁽³⁾.

3.2. ЕИСК е съгласен с факта, че ЕЕТД не поражда нови задължения за докладване и че тя използва съществуващите изисквания за оповестяване съгласно законодателството на ЕС. ЕЕТД е инструмент, който ще даде възможност за по-добра оценка на начина, по който европейските предприятия допринасят за постигането на целите в областта на устойчивостта и климата. Свързаната с устойчивостта информация е от ключово значение за пренасочване на инвестициите към проекти, които ще подпомогнат екологичния преход, както беше подчертано от заинтересованите страни в консултативната относно обновената стратегия за устойчиво финансиране ⁽⁴⁾.

3.3. ЕЕТД осигурява достъп до информация за определен период от време, включително информация от миналото, което е важно, за да се гарантират подходящи процеси на вземане на решения на капиталовите пазари. Европейското финансиране е проблематично, тъй като води до нееднакви условия на конкуренция: разходите за финансиране, пред които са изправени дружествата, до голяма степен зависят от тяхната държава на учредяване, за ограничаване от обезпечения стартиниращи предприятия е трудно да получат каквото и да било финансиране, а потреблението не е защитено от местни икономически сътресения ⁽⁵⁾. Проследяването на икономическите показатели и показателите за устойчивост ще бъде решаващо за капиталовите пазари и бъдещите инвестиционни решения.

3.4. ЕЕТД се създава в момент, когато финансовият сектор на ЕС е изправен пред дълбока трансформация заради двата основни прехода, а именно цифровия преход и климатичния преход. Ще бъдат изгубени работни места, трябва да се придобият нови умения, отговорностите на служителите се променят и ще бъдат извършени съкращения на персонал или въведени нови организационни модели. ЕЕТД може да бъде инструмент за положително управление на някои от предизвикателствата, свързани с процесите на финансова трансформация в ЕС.

3.5. ЕЕТД има потенциала да бъде фактор за развитие и инвестиции. МСП, които желаят да повишат своята видимост, може да бъдат насърчени да публикуват данните си, за да привлекат бъдещи инвестиции и пазари. ЕИСК предлага да бъде взета предвид ролята на софтуерните посредници, тъй като някои дружества, предимно МСП, ще работят с тези видове субекти, за да намалят административната тежест, свързана с управлението и съхранението на данни. ЕЕТД допринася за намаляване на разходите за процеса на вземане на инвестиционни решения и за повишаване на видимостта за МСП.

3.6. ЕЕТД следва да даде възможност за ефективна оперативна съвместимост с Евростат и националните регистри. Динамиката на обществените или пазарните интереси по отношение на прозрачността и данните следва да бъде интегрирана, като се даде възможност за добавяне на нови категории данни в бъдеще. ЕЕТД следва да бъде изградена като инструмент за данни, който е гъвкав по отношение на различните сектори и европейски инициативи. Комуникацията между различните технологии е важна. Разходите за добавяне на нови данни следва да се оценяват от гледна точка на въздействието им върху капиталовите пазари и от гледна точка на управлението на данните.

3.7. Осигуряването на подходяща интернет свързаност в целия Европейски съюз е важно, за да може всички дружества да имат достъп до ЕЕТД и за да се предотвратява дискриминацията. От решаващо значение е да се инвестира в намаляването на „белите зони“ и да се гарантира, че всички граждани и заинтересовани страни на капиталовия пазар имат достъп до ЕЕТД.

⁽³⁾ ОВ С 155, 30.4.2021 г., стр. 20.

⁽⁴⁾ Международна организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO) (2020 г.), Доклад относно устойчивото финансиране и ролята на регулаторите на ценни книжа и IOSCO.

⁽⁵⁾ <https://blogs.imf.org/2019/09/10/a-capital-market-union-for-europe-why-its-needed-and-how-to-get-there>

3.8. ЕЕТД следва да гарантира целостта на данните и надеждността на източника на информация, предоставена на органите за събиране на данни. Автоматизираната оценка на информацията следва да бъде опростена и лесна за ползване. Предоставянето на достъп до валидна и подходяща информация и защитата на потребителите трябва да останат постоянни приоритети. Органите за събиране на данни също следва да бъдат надлежно наблюдавани, а защитата на данните също следва да бъде постоянен приоритет.

3.9. По-добрите възможности за финансиране за дружествата ще създадат нови възможности за пазара на ЕС и нови възможности за работа. В ЕЕТД следва да се вземат предвид всички видове инвестиции и участници на пазара, включително в областта на социалната икономика, които имат положително въздействие върху общия интерес, по-специално върху уязвимите хора. ЕЕТД следва да осигурява функции, които да позволяват на хора с увреждания да се възползват от подходяща достъпност.

3.10. ЕИСК подкрепя факта, че използването на ЕЕТД и оповестяването на част от информация ще бъде безплатно. Въпреки това разходите за лицензиите или за събирането, генерирането и управлението на данни може да бъдат високи. Следва да се въведат фискални стимули и субсидии за МСП, за да се намалят разходите за предоставяне на данни, особено за задължителните доклади. Инвестиции в софтуерно и хардуерно оборудване за дружествата и другите заинтересовани страни на капиталовия пазар трябва да бъдат подкрепяни със средства от ЕС, за да се позволи правилното използване и взаимодействие с ЕЕТД. В това отношение е необходимо по-голямо участие на държавите членки. МСП следва да бъдат освободени от такси, независимо колко информация се публикува. Размерът на таксите, когато се прилагат, следва да бъде прозрачен и да бъде установен в пряка връзка с разходите за управление на данните.

3.11. ЕЕТД следва да третира еднакво дружествата, които са регистрирани на фондовата борса и тези, които не са, независимо от техния размер или географско местоположение. ЕЕТД следва да се превърне в инструмент, който генерира добавена стойност, като осигурява по-голяма ефективност при докладването, прозрачността и управлението на данни.

3.12. Управлението на ЕЕТД следва да се основава на привличането на гражданското общество и следва да включва управленска структура на две равнища, както следва:

— консултативен съвет, който да включва гражданското общество и социалните партньори въз основа на прозрачен процес на подбор, и който да взема решенията относно бъдещето на ЕЕТД и стратегическите промени;

— изпълнителен съвет, който да гарантира техническите стандарти и правилното функциониране на ЕЕТД.

3.13. В контекст, в който експозицията на банките е висока, доверието на инвеститорите и решението за инвестиране в дружествата чрез използване на капиталовите пазари зависи от лесната достъпност, качеството и съпоставимостта на информацията. ЕИСК отбелязва, че за да се създаде ефективна и всеобхватна връзка между емитентите и инвеститорите, от решаващо значение са стандартните процедури. Стандартизацията трябва да включва едни и същи срокове за оповестяване и методологии за публикуваните данни съгласно принципа „еднаква дейност, еднакъв риск, еднакви правила“.

3.14. Кризата с COVID-19 и необходимостта от устойчиво и приобщаващо възстановяване, при което никой не е пренебрегнат, увеличиха натиска за ускоряване на прилагането на плана за действие за СКП. Сега дружествата се нуждаят от финансови средства и инвестиции в най-висока степен.

4. Конкретни бележки

4.1. За ЕИСК е ясно, че СКП не е факултативна инициатива от полза за малцина, а трябва да стане реалност във всички държави — членки на ЕС. Трябва да бъдат осигурени подходящи финансови и човешки ресурси, за да се гарантира ефикасното и ефективното използване на ЕЕТД. Включването и подпомагането на държавите членки и националните надзорни органи, за да се гарантира признаването на ЕЕТД като важен инструмент за европейски данни за дружествата, инвеститорите и финансовите посредници, следва да бъде приоритет. ЕЕТД следва да се популяризира във всички държави членки заедно с предимствата и значението на този инструмент. За тази цел може да се използват социалните медии.

4.2. ЕИСК подкрепя факта, че Комисията е готова да осигури по-голяма прозрачност, да предостави повече данни ⁽⁶⁾ и да подпомогне цифровата трансформация на финансите през следващите години, както е посочено в стратегията за цифровизиране на финансовите услуги ⁽⁷⁾. Възможността за агрегиране на данни и генериране на доклади следва да бъде интегрирана в ЕЕТД ⁽⁸⁾. Следва да съществуват функции за съпоставяне и информационни бюлетини. ЕЕТД може да включва форум на заинтересованите страни за дискусии, разяснения и споделяне на най-добри практики.

⁽⁶⁾ COM(2020) 66 final.

⁽⁷⁾ COM(2020) 591 final.

⁽⁸⁾ Подобно на Европейския облак за отворена наука.

4.3. ЕИСК предлага да се осигури специална служба за помощ, която да подпомага предоставянето на информацията в правилния формат и да гарантира, че тя е технически използваема. Предоставянето съдейства следва да включва общи процедури и рамка за съгласуваност, съпоставимост и използваемост на данните. И накрая, за да се гарантира икономически ефективен процес, ЕЕТД следва да работи с най-разпространените файлови формати, като XBRL, PDF, XML, HTML, CSV, TXT и XLS.

4.4. ЕИСК счита, че цифровизацията и централизираните данни ще имат положително въздействие върху докладването. Това ще доведе до подобрения при различните стрес тестове и климатични анализи, както и до по-добро идентифициране и наблюдение на портфейлите на финансовите институции по отношение на целите на Парижкото споразумение относно изменението на климата. ЕЕТД ще бъде инструмент, който допринася за идентифициране на потенциалните рискове и за създаване на възможности за дружествата. Също така може да бъде инструмент, който да допринесе за стимулирането на научните изследвания на МСП на европейско равнище.

4.5. ЕИСК предлага да се гарантира еднаква степен на значимост по отношение на видимостта и равнопоставеността между финансовите и нефинансовите данни. Нефинансовата информация следва да включва — на доброволен принцип — социални данни по отношение на дейността на всяко дружество и неговите служители. Не бива да се изключват данните относно ръководството и служителите на дружеството, на доброволен принцип (брой служители, пол и т.н.). В това отношение могат да бъдат установени специфични критерии за социална информация.

4.6. ЕИСК счита, че би трябвало да се прояви повече амбиция относно ЕЕТД. По-специално следва да се добавят допълнителни цели, които да надхвърлят събирането на необработени данни, и следва да се създаде по-голяма добавена стойност чрез обработването на информацията, вместо ЕЕТД да бъде само информационен инструмент с единна точка за достъп. ЕИСК приветства факта, че ЕЕТД ще бъде достъпна на всички официални езици на ЕС. Ролята и значението на ЕЕТД са решаващи, за да се гарантира, че изследователите, социалните партньори, неправителствените организации, академичните среди и анализаторите разполагат с по-голям, подходящ, справедлив, равен и непосредствен достъп до информация. ЕЕТД би могла да подкрепи появата на нови частни платформи за обработка на информация; разходите за използването им и достъпът до капиталовите пазари обаче ще продължат да бъдат проблем, особено за дребните инвеститори като частни лица.

4.7. Създаването на условия за големи информационни масиви, машинно самообучение и изкуствен интелект ще осигури по-голяма ефективност при използването на информация, за да се създадат интегрирани в по-голяма степен капиталови пазари, и ще направи по-устойчива икономиката на ЕС. Секторните, териториалните доклади и анализи следва да бъдат възможности за бъдещите ползватели на ЕЕТД. Проверката и гарантирането на валидността на данните би трябвало да останат постоянна задача. Припокриването на докладването и управлението на данни трябва да се наблюдава внимателно. Въпреки това ЕИСК счита, че предоставянето на необработена информация е по-малко амбициозно и недостатъчно за новите инвеститори, които не са запознати с капиталовите пазари и обмислят да инвестират в тях.

4.8. ЕЕТД трябва да бъде стартирана, за да се постигне не само целта за капиталовия пазар, но и допълващите цели на политиката, като принася на дружествата към показателите за ЦУР на ООН. Предоставянето на достъп до данни на трети държави може да допринесе за осигуряване на допълнителни инвестиции за дружествата от ЕС в бъдеще. ЕЕТД би трябвало да следва примера на портала InvestEU и би могла да подпомага успешното реализиране на СКП⁽⁹⁾.

4.9. ЕИСК счита, че следва да се постигне финансова и цифрова грамотност (действие 7 от плана за действие за СКП). Необходимо е и наръчник за финансова грамотност. Биха могли да се изготвят и популяризират специални насоки за разбиране на значението на данните и за използването и обмена на данни. В това отношение може да се използват средствата по линия на ЕСФ+. Постоянно следва да се обръща внимание на подходящите и адекватни условия на труд за работниците, участващи в събирането и управлението на данни от различни дружества или заинтересовани страни.

4.10. ЕИСК предлага в ЕЕТД да бъде включен минимален набор от икономически ключови показатели за ефективност (КПЕ), определени на равнището на ЕС, както и обща методология, за да се гарантира по-добра и по-широка употреба. Трябва да се осигури ясно полезно взаимодействие с член 8 от таксономията на ЕС във връзка с устойчивото развитие⁽¹⁰⁾, тъй като ЕЕТД съдържа данни за устойчивостта. ЕЕТД следва да включва специално пространство за статистически данни за Зеления пакт и принася на дружествата за показателите на Зеления пакт.

⁽⁹⁾ ОВ С 155, 30.4.2021 г., стр. 20.

⁽¹⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=BG>.

4.11. Накрая, ЕИСК би желал Европейската комисия да оцени предимствата на правилното и пропорционално регулиране и надзор на доставчиците на финансови данни и данни от екологичен, социален и управленски характер, тъй като те ще продължат да играят ключова роля нагоре и надолу по веригата, когато ЕЕТД започне да функционира.

Брюксел, 23 март 2022 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Christa SCHWENG
